

УДК 657.47

DOI: 10.25140/2411-5215-2018-4(16)-212-221

*Олена Акименко, Артем Вертійко, Юрій Мінченко***ОБЛІКОВІ АСПЕКТИ ТЕХНІЧНОГО ОБСЛУГОВУВАННЯ
ТА РЕМОНТУ ТРАНСПОРТНИХ ЗАСОБІВ***Елена Акименко, Артем Вертейко, Юрий Минченко***УЧЕТНЫЕ АСПЕКТЫ ТЕХНИЧЕСКОГО ОБСЛУЖИВАНИЯ
И РЕМОНТА ТРАНСПОРТНЫХ СРЕДСТВ***Olena Akymenko, Artem Vertiiko, Yury Minchenko***ACCOUNTING ASPECTS OF VEHICLES TECHNICAL MAINTENANCE
AND REPAIR**

У статті розглянуто особливості відображення технічного обслуговування та ремонту транспортних засобів. Деталізовано та надано визначення поняттю «транспортні засоби», під яким автори пропонують розуміти будь-які засоби транспорту загального користування, промислового залізничного транспорту або відомчого транспорту, що призначені задовольняти потреби населення та суспільного виробництва в перевезеннях. Вивчено нормативно-правове забезпечення, що регулює досліджуваний напрямок, доведено, що технічне обслуговування – це комплекс операцій чи операція щодо підтримки працездатності або справності виробу під час використання його за призначенням, зберігання та транспортування. З'ясовано сутність та особливості бухгалтерського обліку технічного обслуговування та ремонту транспортних засобів.

Ключові слова: транспортні засоби; автотранспортні засоби; технічне обслуговування; ремонт; капітальні інвестиції.

Табл.: 3. Бібл.:26.

В статье рассмотрены особенности отображения технического обслуживания и ремонта транспортных средств. Детализировано и дано определение понятию «транспортные средства», под которым авторы предлагают понимать любые средства транспорта общего пользования, промышленного железнодорожного транспорта или ведомственного транспорта, предназначенные удовлетворять потребности населения и общественного производства в перевозках. Изучены нормативно-правовое обеспечение, регулирующее исследуемое направление, доказано, что техническое обслуживание - это комплекс операций или операция по поддержанию работоспособности или исправности изделия при использовании его по назначению, хранению и транспортировке. Выяснено сущность и особенности бухгалтерского учета технического обслуживания и ремонта транспортных средств.

Ключевые слова: транспортные средства; автотранспортные средства; техническое обслуживание; ремонт; капитальные инвестиции.

Табл.: 3. Библ.: 26.

The article describes the features of the display of maintenance and repair of vehicles. The concept of “vehicles” is detailed and the new definition is given, where the authors propose to understand any means of public transport, industrial railway transport or departmental transport, designed to meet the needs of the population and social production in transportation. It has been proved that maintenance is a complex of operations to maintain the operability or serviceability of the product during its intended use, storage and transportation. The essence and accounting features of vehicle maintenance and repair have been clarified.

Keywords: vehicles; motor vehicles; maintenance; repairs; capital investments.

Table: 3. References: 26.

JEL Classification: M41

Постановка проблеми. Значна більшість підприємств мають у складі своїх основних засобів транспортні засоби – технічні пристрої, призначені для перевезення людей і вантажів. Під цим терміном частіше за все розуміють механічні транспортні засоби, що приводяться в рух за допомогою двигуна. У бухгалтерському обліку для цих об'єктів призначений субрахунок 105 «Транспортні засоби». Унаслідок аварій, старіння встановленого обладнання чи неправильного користування ним, такі об'єкти не можуть слугувати вічно та можуть не дотягувати до мінімально допустимих строків корисного використання.

Для попередження таких випадків систематично проводять технічний огляд стану транспортних засобів, а у разі виявлення технічної несправності – ремонт. Отже, витрати на утримання, обслуговування, експлуатацію транспортних засобів становлять вагому частку в загальному обсязі витрат підприємства. Вбачаємо за необхідне, по-перше, деталізувати поняття «транспортні засоби», «автотранспортні засоби», по-друге, з'ясувати сутність та особливості бухгалтерського обліку технічного обслуговування та ремонту транспортних засобів.

Виділення недосліджених частин загальної проблеми. Найпоширенішою ознакою, за якою класифікують ремонт транспортних засобів, є з'ясування їхньої ролі в процесі відтворення та оновлення. Поточний ремонт, що спрямований на забезпечення або відновлення працездатності виробу, усунення дрібних неполадок, ушкодження, заміни окремих деталей, попередження прогресуючого фізичного зносу, полягає в заміні і/або відновленні окремих частин транспортних засобів. Поточний ремонт транспортних засобів не відновлює їх, а лише підтримує в робочому стані.

Капітальний ремонт, що зумовлений нормальним закономірним фізичним зносом транспортних засобів, у підсумку призводить до їх оновлення, передбачає повне їх зупинення на тривалий час. Проводять його з періодичністю понад рік, з інтенсивністю, яка залежить від умов експлуатації транспортних засобів. У зв'язку з цим набуває актуальності дослідження облікових аспектів технічного обслуговування та ремонту транспортних засобів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідження питань, пов'язаних з обліком витрат на транспортні засоби, є предметом уваги багатьох науковців в Україні, серед них: А. В. Базиліок, М. Ф. Базась, М. Т. Білуха, Й. Я. Даньків, В. Б. Захожай, Р. Грачова, А. Я. Коваленко, В. Ф. Максимова, О. І. Малишкін, М. М. Матюха, М. Я. Остап'юк, В. Ф. Палій, Є. І. Свідерський, В. В. Сопко та інші. Віддаючи належне науковим напрацюванням з цієї проблеми, треба зауважити, що нині ще не всі теоретичні та практичні питання вирішено, тому й потребують подальших досліджень.

Мета статті. Актуальність цієї теми полягає в тому, що сьогодні важко уявити підприємство, яке у своїй статутній діяльності не використовує транспортні засоби, технічне обслуговування та ремонт яких є необхідною умовою під час їх експлуатації. Тому головною метою цієї роботи є визначення особливостей та послідовності бухгалтерського обліку технічного обслуговування, поточного та капітального ремонту транспортних засобів.

Виклад основного матеріалу. Здійснивши аналіз чинного законодавства щодо визначення необхідних дефініцій, з'ясуємо, що транспорт, згідно зі ст. 1 Закону України «Про транспорт», є однією з найважливіших галузей суспільного виробництва, що покликаний задовольняти потреби населення та суспільного виробництва в перевезеннях [26].

У свою чергу, поняття «транспортні засоби» (далі, ТЗ) закріплено на рівні нормативно-правового забезпечення [3; 4; 11; 16; 18; 20; 24; 25]. Визначення, наведені в цих джерелах, відрізняються одне від одного своїм власним змістом, обсягом елементів. Але деякі з них збігаються в певній частині. Погоджуємось із С. П. Барковою, що поняття «транспортні засоби» у широкому розумінні – це будь-які засоби транспорту загального користування, промислового залізничного транспорту або відомчого транспорту, що призначені задовольняти потреби населення та суспільного виробництва в перевезеннях [1]. Зважаючи на те, що автотранспортні засоби не охоплюють усіх видів транспортних засобів, наведемо визначення цього терміна й у дослідженні будемо орієнтуватися саме на транспортні засоби. Так, згідно зі ст. 1 Закону України «Про автомобільний транспорт», автомобільний транспортний засіб – це колісний транспортний засіб (автобус, вантажний та легковий автомобіль, причіп, напівпричіп), який використовується для перевезення пасажирів, вантажів або виконання спеціальних робочих функцій; а автомобіль – колісний транспортний засіб, який приводиться в рух джерелом енергії, має не менше чотирьох коліс, призначений для руху безрейковими дорогами і використовується для перевезення людей та (чи) вантажів, буксирування транспортних засобів, виконання спеціальних робіт [6].

Порядок проведення технічного обслуговування (далі – ТО) та ремонтів дорожніх транспортних засобів (далі – ТЗ) регламентується Положенням № 102, згідно з яким ТО – це комплекс операцій чи операція щодо підтримки працездатності або справності виробу під час використання за призначенням, зберігання та транспортування [15].

ОБЛІК, КОНТРОЛЬ ТА АУДИТ: ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНИЙ АСПЕКТ

Метою ТО і ремонту є підтримування дорожніх ТЗ у технічно справному стані та належному зовнішньому вигляді, забезпечення надійності, економічності, безпеки руху та екологічної безпеки [15].

Система ТО та ремонту ТЗ передбачає: підготовку до продажу; поточний ремонт; капітальний ремонт; ТО в період обкатки; ТО під час консервації ТЗ; щоденне обслуговування; ТО та ремонт ТЗ на лінії; перше ТО (ТО-1), друге ТО (ТО-2) [15].

Якщо ТЗ стає на довготривалий ремонт, його потрібно вивести з експлуатації наказом керівника, через невикористання в господарській діяльності підприємства. Якщо ремонт відбувається протягом кількох днів у межах одного календарного місяця, виводити з експлуатації транспортний засіб не потрібно. Введення знову в експлуатацію відбувається на підставі ф. № ОЗ-2.

Витрати з ТО та ремонту, якщо вони здійснюються для підтримання об'єкта ТЗ у робочому стані та одержання первісно визначеної суми майбутніх економічних вигід від його використання, включаються до складу витрат звітного періоду [21]. Але якщо такі витрати (особливо це стосується витрат з капремонту) призводять до збільшення майбутніх економічних вигід, первісно очікуваних від використання об'єкта, то вони збільшують його первісну вартість [14]. Перелік операцій ТО-1 наводиться в Положенні № 102 [15].

Залежно від того, в якому підрозділі використовується автомобіль, витрати на поточний ремонт включаються до складу:

— загальновиробничих витрат (п. 15.4 П(С)БО 16 [23]). Кореспонденція рахунків: Д-т 91 та К-т 20, 23, 63, 65, 66, 68. У частині, яка потім розподіляється, – Д-т 23 К-т 91, а в частині, що не розподіляється, – Д-т 90 К-т 91 [8];

— адміністративних витрат (п. 18 П(С)БО 16 [23]). Кореспонденція рахунків: Д-т 92 та К-т 20, 23, 63, 65, 66, 68 [8];

— витрат на збут (п. 19 П(С)БО 16 [23]). Кореспонденція: Д-т 93 та К-т 20, 23, 63, 65, 66, 68 [8];

— інших операційних витрат (п. 20 П(С)БО 16 [23]) – при використанні автомобіля в інших цілях, не згаданих вище. Кореспонденція: Д-т 949 та К-т 20, 23, 63, 65, 66, 68 тощо [8].

Капітальний ремонт виконується за потреби згідно з результатами діагностики технічного стану і призначений для продовження строку експлуатації автомобіля [15].

До капітального ремонту належать роботи, пов'язані із заміною кузова для автобусів та легкових автомобілів, рами для вантажних автомобілів або одночасною заміною не менш трьох базових агрегатів. До капітального ремонту причепів належать роботи, пов'язані із заміною рами [15].

Вартість робіт, які приводять до збільшення очікуваних майбутніх вигід від об'єкта основних засобів, включається в капітальні інвестиції з майбутнім збільшенням первісної вартості основних засобів [5].

Підставою для визнання капітальними інвестиціями витрат, пов'язаних із поліпшенням основних засобів, є збільшення строку корисного використання об'єкта, підвищення кількості та/або якості продукції (робіт, послуг), яка виробляється (надається) цим об'єктом. До таких робіт відносять: модифікацію; модернізацію об'єкта основних засобів з метою продовження терміну служби або збільшення його виробничої потужності; заміну окремих частин обладнання для підвищення якості продукції (робіт, послуг); впровадження ефективного технологічного процесу, що дозволить зменшити первісно оцінені виробничі витрати [21]. Витрати на капітальний ремонт об'єктів основних засобів визнаються витратами звітного періоду.

ОБЛІК, КОНТРОЛЬ ТА АУДИТ: ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНИЙ АСПЕКТ

Рішення про характер та ознаки здійснюваних підприємством робіт приймається керівником підприємства [12]. Щоб правильно відобразити в обліку той чи інший ремонт, потрібно мати висновок інженера, який затверджує директор.

Отже, якщо прийнято рішення щодо капіталізації витрат на капітальний ремонт, у бухгалтерському обліку здійснюється кореспонденція Д-т 15 та К-т 20, 63, 65, 66, 68 тощо, а після закінчення ремонту Д-т 105 К-т 15 [8].

Якщо ж вартість капремонту прийнято віднести до складу витрат, то в бухгалтерському обліку здійснюється кореспонденція, аналогічна відображенню витрат на поточний ремонт.

Якщо капітальні інвестиції стосуються об'єктів операційної оренди (орендованого ТЗ), то орендар ці витрати відображає як капітальні інвестиції у створення (будівництво) інших необоротних матеріальних активів [22]. Якщо здійснюються витрати на ТО і ремонт орендованого транспорту й такі витрати оцінено як капітальні інвестиції, то вони акумулюються на субрахунку 153 «Придбання (виготовлення) інших необоротних активів». А далі формується окремий об'єкт основного засобу під назвою «Поліпшення орендованих основних засобів» із застосуванням субрахунку 117 «Інші необоротні матеріальні активи»: Д-т субрахунку 117 – К-т субрахунку 153 [8].

До поліпшення відноситься також встановлення сигналізації на автомобіль, натомість заміна шин не відноситься до ремонту взагалі (шини обліковуються окремо, і це залежить від способу їх надходження на баланс).

Аналітичний облік акумуляторних батарей здійснюється в картці обліку наробітку та відстежування обігу акумуляторної батареї (далі – АБ) за формою, наведеною в додатку 12 до Правил № 795 [17]. Облікова картка заводиться на кожну акумуляторну батарею. У картці відображається: дата придбання АБ; гарантія виробника (термін експлуатації в місяцях / тис. км або наробіток у мотогодинах); експлуатаційна (тимчасова) норма середнього ресурсу або залишковий ресурс АБ (термін у місяцях / тис. км або наробіток у мотогодинах); дані про обіг АБ: дата виготовлення, придбання, введення і зняття з експлуатації, списання; дані про наробіток тривалість зберігання АБ: показання пробігу / напрацювання в тис. км / мотогодинах.

Списання АБ здійснюється згідно з висновками комісії зі списання, яка призначається наказом керівника підприємства. Комісія визначає реальний технічний стан АБ, приймає рішення щодо можливості їх подальшої експлуатації, ремонту, оформлення претензій до продавця (виробника), списання, утилізації тощо. Рішення комісії із зазначенням причини виведення АБ з експлуатації зазначається у картці, яка і є в цьому випадку актом списання [17].

Передача автомобільних шин в експлуатацію та / або запас відображається в картці обліку пробігу (наробітку) пневматичної шини. Форму цього документа наведено в додатку 5 до п. 7.1 Норм № 488 [10]. У картці обліку щомісяця відображаються дані про наробіток шини, її технічний стан, зазначається сумарний пробіг до списання та інформація про подальше використання (відновлення зношеного протектора, ремонт або її переробка). При цьому картка виконує також функцію акта списання. Картку підписують члени комісії з питань втрати пневматичними шинами споживчих якостей.

Проте не потрібно окремо відображати в обліку шини, якими оснащений автомобіль при його покупці. Те саме стосується і «запаски». Це пов'язано з тим, що вони входять до вартості придбаного автомобіля й обліковуються разом з ним у складі об'єкта ОЗ. За ними ведуть тільки аналітичний облік.

Варто зазначити, що заміна на транспортному засобі шин та акумуляторних батарей не належить до реконструкції, модернізації, технічного переобладнання та інших видів поліпшення ТЗ [15].

ОБЛІК, КОНТРОЛЬ ТА АУДИТ: ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНИЙ АСПЕКТ

При експлуатації автомобільних шин з метою визначення норм пробігу необхідно керуватися Нормами № 488 [10], у яких наведено норми середнього ресурсу (пробігу) (тис. км) залежно від торгової марки, моделі ТЗ. Цих норм, насамперед, необхідно дотримуватися під час відображення операцій щодо заміни шин на ТЗ.

При експлуатації акумуляторних батарей треба використовувати Норми № 489 [9], в яких наводяться експлуатаційні норми щодо акумуляторних свинцевих стартерних батарей залежно від категорії і типу ТЗ, а також інтенсивності їх експлуатації (пробіг км у місяць).

ТО та ремонт ТЗ можливо проводити власними силами й силами спеціалізованих станцій технічного огляду (далі – СТО). Усі операції, пов'язані зі здійсненням витрат на ТО та ремонт ТЗ, повинні бути оформлені відповідними первинними документами [7], як бланками типових та спеціалізованих форм, так і самостійно виготовленими бланками. Такі бланки повинні містити обов'язкові реквізити чи реквізити спеціалізованих або типових форм [13].

Також існують специфічні форми первинних документів, які підтверджують витрати на ТО та ремонт ТЗ. Передусім це документи, що свідчать про необхідність заміни автошин та акумуляторних батарей.

При здійсненні ТО та / або ремонту ТЗ на СТО необхідно враховувати наступне:

— послуги з ТО і ремонту автомобілів чи їх складових частин (систем) надаються замовникові на підставі договору про ТО і ремонт, що укладається відповідно до вимог цивільного законодавства між замовником і виконавцем (договір, наряд-замовлення, накладна, квитанція тощо);

— договір повинен містити істотні умови відповідно до ст. 25 Закону про автотранспорт [6; 19].

Виконавець оформлює для юридичних осіб окремо документи на оплату матеріалів і послуг з ТО й ремонту (включаючи необхідні діагностичні роботи) та окремо документи на оплату матеріалів і виконання робіт з ремонту (включаючи необхідні діагностичні роботи). Виконані роботи виконавець відносить або до ТО, або до ремонту на підставі переліків і процедури виконаних робіт, регламентованих виробником автомобілів та їх складових частин (систем), та/або за записами, зробленими в інструкціях з експлуатації та/або у сервісних книжках, в іншому інформаційному забезпеченні від виробника, а також у нормативно-правових актах [19].

Підтверджують надання послуги такі документи:

— акт приймання-передачі автомобіля (його складових частин (систем)) після надання послуг з ТО й ремонту;

— наряд-замовлення, підписаний контролером якості (з проставлянням печатки виконавця (за наявності)) та замовником;

— документ, що підтверджує оплату послуг; рахунок-фактура; податкова накладна (для юридичних осіб).

Підприємство-виконавець оформляє в двох примірниках Акт приймання-здачі відремонтованих, реконструйованих та модернізованих об'єктів (форма №ОЗ-2).

Кореспонденції рахунків бухгалтерського обліку при відображенні витрат з ТО і ремонту ТЗ (як витрат поточного звітного періоду) наведено в табл. 1.

Таблиця 1

Кореспонденції рахунків бухгалтерського обліку при відображенні витрат з ТО й ремонту ТЗ (як витрат поточного звітного періоду)

№ з/п	Зміст господарської операції	Дебет	Кредит
1	Відображено отримання послуги ТО та ремонту від СТО	23, 91, 92, 93, 94	631, 685, 372
2	Відображено придбання запчастини на СТО для ремонту	207	631, 685, 372
3	Запчастини встановлено на ТЗ	23, 91, 92, 93, 94	207
4	Нараховано заробітну плату працівникам підприємства, які здійснювали ТО та ремонт власними силами	23, 91, 92, 93, 94	661

ОБЛІК, КОНТРОЛЬ ТА АУДИТ: ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНИЙ АСПЕКТ

Отже, поліпшенням об'єкта ОЗ вважають його модернізацію, модифікацію, добудову, дообладнання, реконструкцію, ті витрати, які приводять до збільшення майбутніх економічних вигід, первісно очікуваних від використання цього об'єкта.

До дообладнання відносять також устанавлення додаткового обладнання на транспортний засіб, що не входить до комплектації згідно з інструкцією заводу-виробника (газобалонне обладнання (далі — ГБО), GPS-навігатор, парктронік, автосигналізація, автомагнітола, чохли на сидіння, брызговики).

Доцільність та економічна вигода від устанавлення ГБО пояснюється, по-перше, зменшенням витрат на заправку автомобіля (вартість газу нижча за вартість бензину), по-друге, вартістю продажу, за якою можна продати автомобіль з устанавленим ГБО.

Витрати на встановлення ГБО обліковують як витрати на поліпшення автомобіля. У бухгалтерському обліку витрати на встановлення ГБО відносять на збільшення первісної вартості транспортного засобу, капіталізують Д-т субрахунку 152, а після закінчення дообладнання суму витрат відносять на збільшення первісної вартості автомобіля (Д-т 105 — К-т 152).

Після переобладнання автомобіля для роботи на газовому паливі необхідно звернутися до сервісного центру МВС для його перереєстрації. Облік операцій із встановлення ГБО наведено в табл. 2.

Таблиця 2

Облік операцій із встановлення ГБО

№ з/п	Зміст господарських операцій	Кореспонденція рахунків	
		Д-т	К-т
1	Установлено ГБО на автомобіль	152	631
2	Відображено суму ПДВ (до отримання зареєстрованої в ЄРПН податкової накладної)	644/1	631
3	Відображено податковий кредит з ПДВ (отримано податкову накладну, зареєстровану в ЄРПН)	641/ПДВ	644/1
4	Перераховано оплату за встановлення ГБО	631	311
5	Відображено витрати на перереєстрацію автомобіля	377	311
		152	377
6	Віднесено на збільшення первісної вартості автомобіля витрати на встановлення ГБО та перереєстрацію автомобіля	105	152
7	Зменшено залишок за позабалансовим рахунком 09 на суму капітальних інвестицій	-	09

Кореспонденції рахунків бухгалтерського обліку при відображенні витрат з ТО й ремонту автомобілів як капітальних інвестицій будуть такими (табл. 3).

Таблиця 3

Кореспонденції рахунків бухгалтерського обліку при відображенні витрат з ТО й ремонту автомобілів як капітальних інвестицій

№ з/п	Зміст господарської операції	Дебет	Кредит
1	Відображено отримання послуги ТО та ремонту від СТО	152	631, 685, 372
2	Відображено придбання запчастини на СТО для ремонту	207	631, 685, 372
3	Запчастини встановлено на ТЗ	152	207
4	Відображено нарахування заробітної плати працівникам підприємства, які здійснювали ТО та ремонт власними силами	152	661
5	Первісну вартість об'єкта основного засобу (ТЗ) збільшено на суму витрат з ТО та ремонту	105	152
6	Відображено нарахування амортизації вартості ТО та ремонту	23, 91, 92, 93, 94	131

Висновки і пропозиції. Власники транспортних засобів або особи, які їх експлуатують, зобов'язані вчасно та повно виконувати свої технічні та ремонтні роботи. При цьому суму витрат, що пов'язана з покращенням автомобіля та збільшенням його майбутніх економічних вигід, очікуваних від використання, відносити на збільшення первісної вартості такого ТЗ. Витрати, понесені для підтримки автомобіля в робочому стані та отримання первісної суми майбутніх економічних вигід від його використання, включаються до витрат звітного періоду. Модернізація автомобіля є поліпшенням до цього.

Список використаних джерел

1. Баркова С. П. Щодо поняття «транспортні засоби». *Форум права*. 2013. № 2. С. 13-18.
2. Вороная Н. Поліпшення і ремонт основних засобів. *Податки та бухгалтерський облік*. 2017. Листопад (№ 94). URL: <https://i.factor.ua/ukr/journals/nibu/2017/november>.
3. Європейська угода щодо роботи екіпажів транспортних засобів, які виконують міжнародні автомобільні перевезення від 01.07.1970 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_016.
4. Митний кодекс України від 13.03.2012 р. № 4495-VI. URL: <http://zakon.nau.ua/doc/?uid=1011.60.8&nobreak=1>.
5. Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-VI. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.
6. Про автомобільний транспорт: Закону України від 05.04.2001 р. № 2344-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/2344-14>.
7. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.1999 р. № 996-XIV. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/996-14>.
8. Про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій: Інструкція від 30.11.1999 р. № 291. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99>.
9. Про затвердження Експлуатаційних норм середнього ресурсу акумуляторних свинцевих стартерних батарей колісних транспортних засобів і спеціальних машин, виконаних на колісних шасі: Наказ Міністерства транспорту та зв'язку України від 20 травня 2006 року № 489. URL: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/RE12569.html.
10. Про затвердження Експлуатаційних норм середнього ресурсу пневматичних шин колісних транспортних засобів і спеціальних машин, виконаних на колісних шасі: Наказ Міністерства транспорту та зв'язку України від 20.05.2006 р. № 488. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0712-06>.
11. Про затвердження Методики товарознавчої експертизи та оцінки дорожніх транспортних засобів: Наказ Міністерства юстиції України та Фонду державного майна України від 24.11.2003 р. № 142/5/2092. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/z1074-03>.
12. Про затвердження Методичних рекомендацій з бухгалтерського обліку основних засобів: Наказ Міністерства фінансів України від 30.09.2003 р. № 561. URL: <https://zakon.help/law/561>.
13. Про затвердження Положення про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку: Наказ Міністерства фінансів України від 24.05.1995 р. № 88. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0168-95>.
14. Про затвердження Положення про технічне обслуговування і ремонт дорожніх транспортних засобів автомобільного транспорту: Закон України від 01.07.2010 р. № 2411-17. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0268-98>.
15. Про затвердження Положення про технічне обслуговування і ремонт дорожніх транспортних засобів автомобільного транспорту: Наказ Міністерства транспорту від 30.03.1998 р. № 102. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/z0268-98>.
16. Про затвердження Порядку пропуску на територію Держмитслужби України та до її адміністративних будинків: Наказ Державної митної служби України від 23.04.2010 р. № 397. URL: <http://zakon.nau.ua/doc/?code=v0397342-10>.
17. Про затвердження Правил експлуатування акумуляторних свинцевих стартерних батарей колісних транспортних засобів і спеціальних машин, виконаних на колісних шасі: Наказ Міністерства фінансів України від 02.07.2008 р. № 795. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0689-08>.

ОБЛІК, КОНТРОЛЬ ТА АУДИТ: ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНИЙ АСПЕКТ

18. Про затвердження Правил зберігання транспортних засобів на автостоянках: Постанова Кабінету Міністрів України від 22.01.1996 р. № 115. URL: http://zakon.nau.ua/doc/?doc_id=364976.

19. Про затвердження Правил надання послуг з технічного обслуговування і ремонту колісних транспортних засобів обліку: Наказ Міністерства інфраструктури України від 28.11.2014 р. № 615. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1609-14>.

20. Про затвердження Технічного регламенту канатних доріг для перевезення пасажирів: Постанова Кабінету Міністрів України від 14.10.2009 р. № 1076. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/1076-2009-%D0%BF>.

21. Про Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби»: Наказ Міністерства фінансів України від 24.07.2000 р. № 92. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0288-00>.

22. Про Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 14 «Оренда»: Наказ Міністерства фінансів України від 28.07.2000 р. № 181. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0487-00>.

23. Про Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 «Витрати»: Наказ Міністерства фінансів України від 31.12.1999 р. № 318. URL: <https://zakon.help/law/318>.

24. Про Правила дорожнього руху: Постанова Кабінету Міністрів України від 10.10.2001 р. № 1306. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1306-2001-%D0%BF>.

25. Про прикордонний контроль: Закон України від 05.11.2009 р. № 1710-VI. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1710-17>.

26. Про транспорт: Закон України від 10.11.1994 р. № 232/94-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/232/94-%D0%B2%D1%80>.

References

1. Barkova, S. P. (2013). *Shchodo poniattia «transportni zasoby» [Concerning the concept of «vehicles»]*. Kharkiv: Forum prava [in Ukrainian].

2. Voronaya, N. (2017). Polipshennia i remont osnovnykh zasobiv [Improvement and repair of fixed assets]. *Podatky ta bukhgalterskyi oblik – Taxes and accounting, 94*. Retrieved from <https://i.factor.ua/ukr/journals/nibu/2017/november>.

3. Yevropeiska uhoda shchodo roboty ekipazhiv transportnykh zasobiv, yaki vykonuiut mizhnarodni avtomobilni perevezennia [European agreement on the work of crews of vehicles engaged in international road haulage]. № 994_016 (01.07.1970). Retrieved from https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_016.

4. Mytnyi kodeks Ukrainy [Customs Code of Ukraine]. № 4495–VI (13.03.2012). Retrieved from <http://zakon.nau.ua/doc/?uid=1011.60.8&nobreak=1>.

5. Podatkovyi kodeks Ukrainy [Tax Code of Ukraine]. № 2755-VI (02.12.2010). Retrieved from <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.

6. Pro avtomobilnyi transport [About automobile transport]. № 2344-III (05.04.2001). Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/2344-14>.

7. Pro bukhgalterskyi oblik ta finansovu zvitnist v Ukraini [On Accounting and Financial Reporting in Ukraine]. № 996-XIV (16.07.1999). Retrieved from <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/996-14>.

8. Pro zastosuvannia Planu rakhunkiv bukhgalterskoho obliku aktyviv, kapitalu, zoboviazan i hospodarskykh operatsii pidpriemstv i orhanizatsii [On the application of the plan of accounting of accounts of assets, capital, liabilities and business operations of enterprises and organizations]. № 291 (30.11.1999). Retrieved from <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99>.

9. Pro zatverdzhennia Ekspluatatsiinykh norm serednoho resursu akumuliatornykh svyntsevykh starternykh batarei kolisnykh transportnykh zasobiv i spetsialnykh mashyn, vykonanykh na kolisnykh shasi [On Approval of Operating Rules for the Average Resource of Rechargeable Lead Starter Batteries for Wheeled Vehicles and Special Vehicles Made on Wheeled Chassis]. № 489 (20.05.2006). Retrieved from http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/RE12569.

10. Pro zatverdzhennia Ekspluatatsiinykh norm serednoho resursu pnevmatychnykh shyn kolisnykh transportnykh zasobiv i spetsialnykh mashyn, vykonanykh na kolisnykh shasi [About the approval of operational norms for the average resource of pneumatic tires of wheeled vehicles and special machines made on wheeled chassis]. № 488 (20.05.2006). Retrieved from <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0712-06>.

ОБЛІК, КОНТРОЛЬ ТА АУДИТ: ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНИЙ АСПЕКТ

11. Pro zatverdzhennia Metodyky tovaroznavchoi ekspertyzy ta otsinky dorozhnikh transportnykh zasobiv [On Approval of the Methods of Commodity Examination and Evaluation of Road Vehicles]. № 142/5/2092 (24.11.2003). Retrieved from <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/z1074-03>.

12. Pro zatverdzhennia Metodichnykh rekomendatsii z bukhhalterskoho obliku osnovnykh zasobiv [On Approval of Methodological Recommendations for the Accounting of Fixed Assets]. № 561 (30.09.2003). Retrieved from <https://zakon.help/law/561>.

13. Pro zatverdzhennia Polozhennia pro dokumentalne zabezpechennia zapysiv u bukhhalterskomu obliku [About the approval of the provisions on documentary accounting records]. № 88 (24.05.1995). Retrieved from <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0168-95>.

14. Pro zatverdzhennia Polozhennia pro tekhnichne obsluhovuvannia i remont dorozhnikh transportnykh zasobiv avtomobilnoho transportu [Approval of the Regulations on maintenance and repair of road vehicles of motor transport]. № 2411-17 (01.07.2010). Retrieved from <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0268-98>.

15. Pro zatverdzhennia Polozhennia pro tekhnichne obsluhovuvannia i remont dorozhnikh transportnykh zasobiv avtomobilnoho transportu [About the approval of the Regulations on maintenance and repair of road vehicles of motor transport]. № 102 (30.03.1998). Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/z0268-98>.

16. Pro zatverdzhennia Poriadku propusku na terytoriiu Derzhmytshyby Ukrainy ta do ii administratyvnykh budynkiv [On Approval of the Procedure for admission to the territory of the State Customs Service of Ukraine and its administrative buildings]. № 397 (23.04.2010). Retrieved from <http://zakon.nau.ua/doc/?code=v0397342-10>.

17. Pro zatverdzhennia Pravyl ekspluatuvannia akumuliatornykh svyntsevykh starternykh batarei kolisnykh transportnykh zasobiv i spetsialnykh mashyn, vykonanykh na kolisnykh shasi [About the approval of the Rules of exploitation of rechargeable lead-acid starter batteries of wheeled vehicles and special machines made on wheeled chassis]. № 795 (02.07.2008). Retrieved from <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0689-08>.

18. Pro zatverdzhennia Pravyl zberihannia transportnykh zasobiv na avtostoiankakh [About the approval of the Rules for the storage of vehicles in car parks]. № 115 (22.01.1996). Retrieved from http://zakon.nau.ua/doc/?doc_id=364976.

19. Pro zatverdzhennia Pravyl nadannia posluh z tekhnichnoho obsluhovuvannia i remontu kolisnykh transportnykh zasobiv obliku [About the approval of the Rules for the provision of maintenance and repair of wheeled vehicles accounting]. № 615 (28.11.2014). Retrieved from <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1609-14>.

20. Pro zatverdzhennia Tekhnichnoho rehlamentu kanatnykh dorih dlia perevezennia pasazhyriv [Approval of the Technical Regulations of cable cars for the carriage of passengers]. № 1076 (14.10.2009). Retrieved from <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/1076-2009-%D0%BF>.

21. Pro Polozhennia (standart) bukhhalterskoho obliku 7 «Osnovni zasoby» [On the Regulations (Standard) of Accounting 7 «Fixed Assets»]. 24.07.2000 № 92 (24.07.2000). Retrieved from <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0288-00>.

22. Pro Polozhennia (standart) bukhhalterskoho obliku 14 «Orenda» [On the Regulation (Standard) of Accounting 14 «Lease»]. № 181 (28.07.2000). Retrieved from <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0487-00>.

23. Pro Polozhennia (standart) bukhhalterskoho obliku 16 «Vytraty» [About the Regulation (standard) of accounting 16 «Costs»]. №318 (31.12.1999). Retrieved from <https://zakon.help/law/318>.

24. Pro Pravyla dorozhnoho rukhu [About the Rules of the Road]. № 1306 (10.10.2001). Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1306-2001-%D0%BF>.

25. Pro prykordonnyi kontrol [On border control]. № 1710–VI (05.11.2009). Retrieved from <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1710-17>.

26. Pro transport [About transport]. № 232/94-BP (10.11.1994). Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/232/94-%D0%B2%D1%80>.

ОБЛІК, КОНТРОЛЬ ТА АУДИТ: ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНИЙ АСПЕКТ

Акименко Олена Юрїївна – кандидат економічних наук, доцент, докторант кафедри бухгалтерського обліку, оподаткування та аудиту, Чернігівський національний технологічний університет (вул. Шевченка, 95, м. Чернігів, 14035, Україна).

Акименко Елена Юрьевна – кандидат экономических наук, доцент, докторант кафедры бухгалтерского учета, налогообложения и аудита, Черниговский национальный технологический университет (ул. Шевченко, 95, г. Чернигов, 14035, Украина).

Akyumenko Olena – PhD in Economics, Associate Professor, Associate Professor the Department of Accounting, Taxation and Audit, Chernihiv National University of Technology (95 Shevchenka Str, 14035 Chernihiv, Ukraine).

E-mail: elena.akyumenko@gmail.com

ORCID: 0000-0002-03235978

ResearcherID: G-9876-2016

Вертійко Артем Андрійович – студент, Чернігівський національний технологічний університет (вул. Шевченка, 95, м. Чернігів, 14035, Україна).

Вертейко Артем Андреевич – студент, Черниговский национальный технологический университет (ул. Шевченко, 95, г. Чернигов, 14035, Украина).

Vertiiko Artem – student, Chernihiv National University of Technology (95 Shevchenka Str, 14035 Chernihiv, Ukraine).

E-mail: Vertiykoartem1998@gmail.com

ORCID: 0000-0002-3933-6340

ResearcherID: C-2212-2019

Мінченко Юрій В'ячеславович – аспірант кафедри бухгалтерського обліку, оподаткування та аудиту, Чернігівський національний технологічний університет (вул. Шевченка, 95, м. Чернігів, 14035, Україна).

Минченко Юрий Вячеславович – аспирант кафедры бухгалтерского учета, налогообложения и аудита, Черниговский национальный технологический университет (ул. Шевченко, 95, г. Чернигов, 14035, Украина).

Minchenko Yury – PhD student of Accounting and Economics Faculty, Chernihiv National University of Technology (95 Shevchenka Str, 14035 Chernihiv, Ukraine).

E-mail: Jura.manta@gmail.com

ORCID: 0000-0003-4120-802X

ResearcherID: X-9004-2018